

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

У грудні 2017 року Мінекономрозвитку презентувало «Цифрову аджентду України – 2020» [1], яка містить бачення трансформації економіки від «аналогової» до «цифрової», а також окреслює роль цифрових компетенцій громадян в процесі цифровізації країни. Цей документ став основою для схваленої Кабміном України від 17.01.2018 № 67-р «Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018 – 2020 роки» [2] та затвердження плану заходів щодо її реалізації. Концепція передбачає здійснення заходів щодо впровадження відповідних стимулів для цифровізації економіки, усвідомлення наявних викликів та інструментів розвитку цифрових інфраструктур, набуття громадянами цифрових компетенцій, а також визначає критичні сфери та проекти цифровізації та ін.

Важливою складовою цифрової трансформації економіки України – є цифровізація освітніх процесів та набуття цифрових компетенцій громадянами на шляху до поглиблення європейської інтеграції.

Цифрові компетенції (ЦК) – це сукупність знань, здібностей, особливостей характеру і поведінки, які необхідні для того, щоб людина могла використовувати ІКТ та цифрові технології для досягнення цілей у своєму особистому або професійному житті [3].

Відповідно до стандарту вищої освіти України (спеціальність: 051 «Економіка», бакалаврський рівень) 2018 р. [4], майбутні економісти повинні, з-поміж іншого: мати навички використання ІКТ (у контексті загальних компетентностей, стандарт ЗК-7); уміти застосовувати комп'ютерні технології

та програмне забезпечення для вирішення економічних завдань, аналізу даних і підготовки аналітичних звітів (у контексті фахових, предметних компетентностей, стандарт СК-7).

Розвиток цифрової економіки має великий вплив на ринок праці: змінюється структура зайнятості, створюються нові робочі місця і спеціальності; виникають нові вимоги до професійних компетенцій; зростає попит на фахівців в галузі ІКТ. Згідно з експертними оцінками, до 2030 р. від 75 до 375 мл. працівників, які складають від 3 до 14% світової робочої сили, будуть змушені змінити свою професію. Стає актуальним мислити не стільки з точки зору робочих місць, скільки з точки зору навичок і пристосовувати ці навички до потреб ринку праці [3].

Нині зростає попит на фахівців з оригінальним мисленням, здатних до нестандартних рішень, таких, які вміють орієнтуватися в інформаційному просторі, працювати в динамічних умовах. Саме тому змінюються пріоритети у вимогах до змісту освіти та компетентностей випускників.

Стрімке розповсюдження «цифрових» технологій робить цифрові навички (компетенції) випускників ключовими серед інших навичок. Кількість робочих місць в Україні, що вимагають принаймні базового розуміння інформаційних та комунікаційних технологій, стрімко збільшується [1].

Для забезпечення належного рівня інформаційної та навчально-методичної підтримки навчання студентів-майбутніх фахівців економічної галузі, розвитку ЦК у суб'єктів освітнього процесу в ОНЕУ запроваджено систему заходів, серед яких: підтримка порталу дистанційного навчання на базі Moodle (<http://dl.oneu.edu.ua>); підтримка сайту ОНЕУ з актуальними відомостями про освітню, наукову, виховну, видавничу та ін. діяльність закладу; підтримка електронного депозитарію; забезпечення суб'єктам освітнього процесу необмеженого доступу до Інтернету, створення точок бездротового доступу до мережі в усьому закладі.

Однак, загальна частка «інформатичних» дисциплін, спрямованих на

підвищення цифрових компетенцій, дуже мала по відношенню до загального числа всіх навчальних дисциплін, також мало число кредитів на їх вивчення (зокрема, на вивчення курсу «Інформатика» відводиться всього 3 ECTS).

Серед чинників, що сприяють підвищенню цифрових компетенції майбутніх фахівців можна виділити:

- збільшення кількості аудиторних годин на вивчення існуючих «інформатичних» навчальних дисциплін (зокрема, «Інформатика», «Інформаційні системи і технології»);

- введення навчальних дисциплін, пов'язаних з цифровою економікою;

- під час вивчення циклу професійно-орієнтованих дисциплін, викладачі повинні використовувати сучасні цифрові технології для розв'язування прикладних проблем, завдань з курсу, організації самостійної роботи;

- розширення спектру програмного забезпечення, що вивчається, шляхом додавання тих, що користуються широким попитом на економічному ринку;

- організація аудиторної роботи з використанням ІКТ для виконання навчальних завдань;

- формування завдань для поза аудиторної, самостійної роботи студентів у такий спосіб, щоб їх виконання потребувало застосування ІКТ;

- формування ЦК студентів не повинно обмежуватися вивченням навчальних дисциплін «інформаційного» циклу (наприклад, «Інформатика» та «Інформаційні системи і технології»), а має набути міждисциплінарний характер.

Список використаних джерел:

1. Цифрова адженда України – 2020 (Цифровий порядок денний – 2020). ГС «ХАЙ-ТЕК ОФІС УКРАЇНА», 2016.

2. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки / Верховна рада України: офіційний веб-портал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80/print>.

3. Цифрові компетенції як умова формування якості людського капіталу: аналіт. зап. / В.С. Куйбіда, О.М. Петрос, Л.І. Федулова, Г.О. Андрощук. Київ: НАДУ, 2019. 28 с.

4. Стандарт вищої освіти 051 «Економіка» освітнього ступеня «бакалавр». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa?key=051>.